

جمهوری اسلامی ایران

وزارت صنعت، معدن و تجارت

سازمان توسعه تجارت ایران

رایزن بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران

پرتوریا - آفریقای جنوبی

تاریخ تهیه گزارش:

آذر ماه ۱۴۰۴

بسمه تعالی

گزارش عملکرد اقتصادی آفریقای جنوبی

در سال ۲۰۲۵

تهیه کننده: فاضل خیاط آیسک

رایزن بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران در آفریقای جنوبی

(آذر ماه ۱۴۰۴)

جمهوری اسلامی ایران

وزارت صنعت، معدن و تجارت

سازمان توسعه تجارت ایران

دایزن بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران

پرتوریا - آفریقای جنوبی

تاریخ تهیه گزارش:

آذر ماه ۱۴۰۴

در این گزارش قصد داریم نمایی کلی از عملکرد اقتصاد آفریقای جنوبی در سال ۲۰۲۵ ارائه کنیم. پس از دوره‌ای از اصلاحات ساختاری عمیق و تغییرات مهم در پویایی‌های اقتصاد جهانی، سال ۲۰۲۵ برای کشور آفریقای جنوبی با ویژگی «ثبات و بازتنظیم ساختاری» شناخته می‌شود.

۱- رشد اقتصادی و تولید ناخالص داخلی (GDP)

آفریقای جنوبی با تولید ناخالص داخلی معادل ۴۰۰ میلیارد دلار اولین و بزرگترین اقتصاد قاره آفریقا است. اقتصاد آفریقای جنوبی در طول سال ۲۰۲۵ مسیر رشد ملایم اما مثبت را حفظ کرد و تا پایان سه‌ماهه سوم، چهار فصل متوالی رشد اقتصادی را ثبت نمود.

عملکرد فصلی:

- سه‌ماهه اول ۲۰۲۵: $+0.1\%$
(رشد ضعیف، عمدتاً به واسطه بخش کشاورزی)
- سه‌ماهه دوم ۲۰۲۵: $+0.9\%$
(رشد ملایم مثبت، با حمایت و بهبود بخش معدن و تولید)
- سه‌ماهه سوم ۲۰۲۵: $+0.5\%$
(رشد ناشی از معدن، کشاورزی و تجارت)

پیش‌بینی سالانه: صندوق بین‌المللی پول (IMF) و خزانه‌داری ملی، رشد سالانه‌ای در حدود 1.0% تا 1.3% برای سال ۲۰۲۵ پیش‌بینی کردند.

مهمترین عواملی که باعث رشد تولید ناخالص داخلی کشور آفریقای جنوبی در سال ۲۰۲۵ شدند، عبارتند از

- **پایداری شبکه برق شرکت ملی اسکوم (Eskom):** بزرگترین مانع رشد اقتصادی در آفریقای جنوبی در دهه‌های اخیر، بحران انرژی بود. در سال ۲۰۲۵، با بهبود عملکرد نیروگاه‌های شرکت اسکوم و ورود گسترده پروژه‌های انرژی تجدیدپذیر توسط بخش خصوصی، قطعی برق به حداقل رسید. این پایداری، اعتماد تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران را بازگرداند.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت صنعت، معدن و تجارت

سازمان توسعه تجارت ایران

رایزن بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران

پرتوریا - آفریقای جنوبی

تاریخ تهیه گزارش:

آذر ماه ۱۴۰۴

- عملکرد مناسب بخش کشاورزی: به دلیل بارش‌های مناسب، بخش کشاورزی رشد قابل توجهی (به‌ویژه در نیمه اول سال ۲۰۲۵) داشت و سهم بزرگی در مثبت نگه داشتن رشد تولید ناخالص داخلی ایفا کرد.
- عملکرد مناسب بخش تجارت و خدمات: بخش بازرگانی، خرده‌فروشی و خدمات مالی در ربع دوم و سوم سال ۲۰۲۵ بیشترین سهم را در رشد اقتصادی داشتند.
- بهبود ریسک اعتباری کشور: تشکیل دولت ائتلافی در اواخر سال ۲۰۲۴ باعث کاهش "پریمیوم ریسک" کشور آفریقای جنوبی شد. این ثبات سیاسی منجر به افزایش سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) و ارتقای رتبه اعتباری آفریقای جنوبی توسط مؤسساتی مانند S&P Global گردید.
- اصلاحات ساختاری در لجستیک: آغاز اصلاحات در شبکه ریلی و بنادر و اجازه به بخش خصوصی برای مشارکت در حمل‌ونقل ریلی، باعث بهبود وضعیت صادرات مواد معدنی و کالاهای کشاورزی شد که پیش از این در بنادر متوقف می‌ماندند.

۲- سیاست های پولی و تورم

سال ۲۰۲۵ برای آفریقای جنوبی یک سال سرنوشت‌ساز در سیاست پولی بود که با روند موفق مهار تورم و تغییر راهبردی در اهداف پولی همراه بود

تورم (CPI): تورم شاخص قیمت مصرف‌کننده به‌طور قابل توجهی مهار شد بطوری که در ماه مارس به ۲,۷٪ رسید و تا پایان سال در محدوده ۳,۵٪ تا ۳,۶٪ تثبیت شد. در ماه نوامبر، خزانه‌داری ملی و بانک مرکزی آفریقای جنوبی (SARB) به‌طور رسمی هدف تورمی ثابت ۳,۰٪ (با دامنه نوسان $\pm 1\%$) را جایگزین بازه قدیمی ۳ تا ۶ درصد کردند.

نرخ بهره: بانک مرکزی آفریقای جنوبی در سال ۲۰۲۵ چرخه کاهش نرخ بهره را برای حمایت از رشد اقتصادی آغاز کرد.

• **نرخ ریو:** کاهش به ۶,۷۵٪ در نوامبر ۲۰۲۵ (از ۷,۰۰٪ در ابتدای سال)

• **نرخ بهره وام‌دهی اولیه:** سال را با ۱۰,۲۵٪ به پایان رساند.

شاید بتوان کاهش فشارهای تورمی و حمایت از رشد اقتصادی را در زمره مهمترین دلایل سیاست انبساطی بانک مرکزی آفریقای جنوبی در سال ۲۰۲۵ عنوان کرد.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت صنعت، معدن و تجارت

سازمان توسعه تجارت ایران

دایزن بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران

پرتوریا - آفریقای جنوبی

تاریخ تهیه گزارش:

آذر ماه ۱۴۰۴

۳- بازار کار و نرخ بیکاری

با وجود ایجاد فرصت‌های شغلی، بیکاری همچنان بزرگ‌ترین چالش ساختاری اقتصاد آفریقای جنوبی باقی مانده است.

نرخ رسمی بیکاری آفریقای جنوبی در سه‌ماهه دوم ۲۰۲۵ به ۳۳٫۲٪ رسید، اما در سه‌ماهه سوم با ایجاد حدود ۲۴۸ هزار شغل جدید در بخش‌های رسمی، غیررسمی و کشاورزی آمار بیکاری به ۳۱٫۹٪ کاهش یافت.

نرخ بیکاری در جوانان بین ۱۵ تا ۳۴ سال بیش از ۴۶ درصد است که نشان از بحران شدید بیکاری در قشر آماده به کار در کشور آفریقای جنوبی دارد. یکی از عوامل اصلی بیکاری بالا، پایین بودن مهارت‌ها و تحصیلات در بخش‌های پرتعداد جمعیتی است به نحوی که نرخ بیکاری در بین افراد با سواد و دارای تحصیلات دانشگاهی حدود ۱۲ درصد می باشد.

استان کیپ غربی با ۱۹٫۶ درصد کمترین نرخ بیکاری و استان شمال غرب با ۴۱ درصد بیشترین نرخ بیکاری را در بین ۹ استان آفریقای جنوبی دارند.

جدول ذیل تعداد افراد شاغل در هریک از بخش‌های اقتصادی آفریقای جنوبی را نمایش می دهد:

بخش اقتصادی	تعداد شاغلان (میلیون نفر)	تغییرات در سه ماهه سوم ۲۰۲۵ نسبت به فصل قبل	وضعیت
خدمات اجتماعی و عمومی	۳٫۹۸	+۱۱۶٫۰۰۰	رشد بالا
تجارت و بازرگانی	۳٫۴۲	+۱۰۸٫۰۰۰	رشد پایدار
امور مالی و املاک	۲٫۹۳	-۵۴٫۰۰۰	کاهش
تولید و صنعت	۱٫۶۱	-۶۲٫۰۰۰	کاهش
ساخت‌وساز	۱٫۳۹	+۱۳۰٫۰۰۰	بیشترین رشد
کشاورزی	۱٫۱۵	-۲۴٫۰۰۰	کاهش فصلی
حمل‌ونقل	۰٫۹۸	-۱۵٫۰۰۰	کاهش
معدن	۰٫۴۵	-	ثابت

جمهوری اسلامی ایران

وزارت صنعت، معدن و تجارت

سازمان توسعه تجارت ایران

دایزن بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران

پرتوریا - آفریقای جنوبی

تاریخ تهیه گزارش:

آذر ماه ۱۴۰۴

۴- عملکرد واحد پولی:

راند آفریقای جنوبی (ZAR) در سال ۲۰۲۵ عملکرد مثبتی داشت و از اصلاحات داخلی و تضعیف دلار آمریکا بهره برد.

نرخ ارز:

- ژانویه ۲۰۲۵: حدود ۱۸,۸۲ راند به ازای هر دلار
- دسامبر ۲۰۲۵: حدود ۱۶,۷ راند به ازای هر دلار

مهمترین عوامل تقویت راند آفریقای جنوبی در مقابل دلار آمریکا را می توان ارتقای رتبه اعتباری کشور توسط موسسه S&P، خروج آفریقای جنوبی از فهرست خاکستری FATF، مزاد تجاری پایدار حاصل از افزایش قیمت های جهانی طلا و فلزات گرانبها، افزایش اعتماد سیاسی سرمایه گذاران، اصلاحات زیرساختی در شبکه برق و لجستیک و افزایش شاخص تولید و همچنین رشد قابل توجه ورود گردشگران خارجی به آفریقای جنوبی در سال ۲۰۲۵ دانست.

۵- بخش خارجی: تجارت و سرمایه گذاری خارجی

تجارت: آفریقای جنوبی در سال ۲۰۲۵ مزاد تجاری قابل توجهی را تجربه کرد به نحوی که مزاد تجمعی تا اکتبر ۲۰۲۵ برابر با ۱۴۲,۷ میلیارد راند (حدود ۸,۴ میلیارد دلار) بوده است. حجم صادرات ۱۰ ماهه معادل ۱۰۰,۵ میلیارد دلار و واردات در دوره مشابه حدود ۹۲,۱ میلیون دلار بوده است. مهمترین اقلام صادراتی عبارتند از فلزات گرانبها و سنگ های معدنی به ویژه طلا، الماس و سنگ آهن و عمده واردات کشور نیز نفت خام، فرآورده های نفتی و ماشین آلات بوده است.

سرمایه گذاری مستقیم خارجی: اگرچه در سه ماهه اول ۲۰۲۵ میزان ورودی FDI مثبت بود (+۶۶۱ میلیون دلار)، اما در ادامه سال (فصل دوم و سوم) آفریقای جنوبی شاهد خروج سرمایه مستقیم خارجی نسبتاً زیاد بوده است (۵,۵ میلیارد دلار)، که عمدتاً تحت تأثیر تغییرات ساختاری در شرکت های بزرگ از جمله Anglo America و واگذاری دارایی ها بوده است.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت صنعت، معدن و تجارت

سازمان توسعه تجارت ایران

دایزن بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران

پرتوریا - آفریقای جنوبی

تاریخ تهیه گزارش:

آذر ماه ۱۴۰۴

۶- آمار تولید

معدن

این بخش پس از دوره‌ای رکود، در سال ۲۰۲۵ دوباره رشد کرد، در سه‌ماهه اول سال بخش معدن کاهش تولید داشت (-۴,۱٪)، اما در ادامه سال شاهد رشد به ۳,۷٪ بودیم. تولید طلا و سنگ آهن از قیمت‌های بالای جهانی و بهبود تأمین برق توسط شرکت دولتی تولید و توزیع برق (اسکوم) بهره‌مند شد.

کشاورزی، جنگلداری و شیلات

این بخش در سال ۲۰۲۵ رشد قابل توجهی داشته و یکی از موتورهای اصلی رشد اقتصادی در برخی فصل‌ها بوده است. در سه‌ماهه اول ۲۰۲۵ رشد این بخش حدود ۱۵,۸٪ اعلام شد که بزرگ‌ترین سهم را در افزایش GDP داشت. در سه‌ماهه دوم و سوم نیز رشد این بخش ادامه یافت.

علت این رشد افزایش فعالیت‌های زراعت، باغداری و دامداری بوده است که به بهبود عملکرد صادرات و تأمین برخی محصولات خوراکی کمک کرده است.

تولید صنعتی

عملکرد بخش تولید صنعتی در سال ۲۰۲۵ نسبتاً ضعیف بود، هرچند نشانه‌هایی از بهبود وجود دارد. در سه‌ماهه اول، صنعت تولیدی کاهش ۲ درصدی داشت اما در سه‌ماهه دوم عملکرد بهتری داشت و با رشد حدود ۱,۸ درصدی دوباره مثبت شد. در شش ماهه دوم نیز روند رو به رشد ادامه یافت و گزارش‌ها حاکی از پیش‌بینی رشد ۲ درصدی نسبت به سال ۲۰۲۴ می‌باشد.

انرژی

عملکرد شرکت دولتی تولید و توزیع برق آفریقای جنوبی (اسکوم) به‌طور چشمگیری بهبود یافت و قطع برق در بیشتر ایام سال وجود نداشت؛ موضوعی که پایه‌ای باثبات برای فعالیت‌های صنعتی ایجاد کرد. البته باید توجه داشت که بخشی از ثبات شبکه برق مدیون واردات دیزل برای نیروگاه‌های دیزلی شرکت اسکوم می‌باشد که هزینه بالایی را بر دوش دولت نهاده است.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت صنعت، معدن و تجارت

سازمان توسعه تجارت ایران

رایزن بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران

پرتوریا - آفریقای جنوبی

تاریخ تهیه گزارش:

آذر ماه ۱۴۰۴

۷- جمع بندی و تحلیل نهایی

عملکرد سال ۲۰۲۵ اقتصاد آفریقای جنوبی نشان می‌دهد که این کشور از مرحله «بحران» عبور کرده است. ارتقای رتبه اعتباری S&P و خروج از فهرست خاکستری FATF باعث بازگشت اعتماد بین‌المللی شده است و ثبات نسبی سیاسی پس از تشکیل دولت ائتلاف ملی در پایان سال ۲۰۲۴ چشم‌انداز اقتصادی کشور را مثبت ترسیم می‌کند.

آفریقای جنوبی همچنین در نوامبر سال ۲۰۲۵ برای اولین بار به عنوان یک کشور آفریقایی میزبان نشست سران گروه G20 بود که برگزاری موفق این نشست به رغم برخی تحریم‌های اعمال شده از سوی دولت ترامپ در ایالات متحده آمریکا، از آغاز فصل جدیدی از شکوفایی اقتصادی در این کشور حکایت دارد.

با این حال، اقتصاد همچنان کمتر از ظرفیت واقعی خود عمل می‌کند. گذار به هدف تورمی ۳٪ نشان‌دهنده تعهد به ثبات بلندمدت قیمت‌هاست، اما تناقض میان «راند قوی و تورم پایین» از یک سو و «بیکاری بالا و رکود بخش تولید» از سوی دیگر، چالش‌های اصلی اقتصاد آفریقای جنوبی در سال ۲۰۲۶ خواهد بود.

منابع:

- اداره آمار آفریقای جنوبی (StatSA)
- اداره درآمد‌های آفریقای جنوبی (SARS)
- بانک مرکزی آفریقای جنوبی (SARB)
- گزارشات و اخبار اقتصادی

تهیه کننده گزارش:

فاضل خیاط آیسک. رایزن بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران - آفریقای جنوبی - پرتوریا

همراه: ۰۰۲۷۶۳۵۰۳۴۶۹۱

ایمیل: Fazel@Irancommerce.co.za